

**BALUWA YA NK'HONGO YA
PAULO KWA
WASESALONIKE
ULONGOELO**

Baluwa ya nk'hongo kwa Wasesalonike yawandikagwa ni mwigala ulosi Paulo. 1:1 Yawandikagwa mwo mwaka wa milonga mishano na umwenga aho Yesu eze ande kelekwa. Yadahika kunda niyo ibaluwa ya nk'hongo mwe zibaluwa awandikaga Paulo niyo yalunganywa mwe Bibilia. Paulo andaga Kolinso umwo akadiwandikila idifyo dya wahuwila wa Sesalonike ibaluwa ino, idyo adikongaga mwe nt'hambo yakwe ya kaidi yo kubilikiza Mbuli Yedi. Mitendele 17:1-10 yalongwa mwe kitabu che mitendele kugamba idifyo idyo dya wahuwila wa Kilisito dyandaga ni dya Wayahudi na Wagiliki wengi. Aho eze akonge idifyo idyo dya wahuwilwa wa Kilisito Paulo hadahaga kwikalisa uko Sesalonike, ivo awawandikilaga baluwa kuwagela moyo wahuwilwa wa uko. Mndani mwe baluwa mna simulizi nyingi hamwenga na malagizo yose mwa ivo wahuwilwa wa Kilisito wakuungwa kwikala. Mna iviyaiyiya Paulo asimuilaga mwo wizilo wa kaidi wa Kilisito. Mafani idifyo dya wahuwila wa Sesalonike nawelelwa mwe simulizi iyo. Mwe simulizi iyo yo wizilo wa kaidi wa Kilisito. Kwa ulosi wa wizilo wa kaidi wa Kilisito, yandaga ni sila ya Paulo nakawagela moyo wekale kwa kumwelela Mnungu 5;6-8

Yemndani

Paulo akonga baluwa kwa kudilamsa idifyo dya wahuwila wa Kilisito na kumtologa Mnungu kwajili yawe.

Akajika Paulo atambalisa udamanyi wakwe ne milosi idya wegailwe ni Timoseo 2-3

Kitimile, Paulo alagiza ivo wahuwila wa Kilisito wakuungwa kwikala wakamanya wizilo wa kaidi wa Yesu 4:1-5:15.

Paulo abindiliza kwa kudilamsa kaidi idifyo dya wahuwila wa Kilisito na kuwalombeza wamanye ikindedi kugamba kila yumwenga aisoma ibaluwa 5:16-28.

¹ Miye Paulo, hamwenga na Siliwano na Timoseo, nawa wandikilani nyuwe idifyo dya wahuwila wa Kilisito wa uko Sesalonike, want'hu wa Tate Mnungu na Zumbe ywetu Yesu Kilisito.

Chawalombezelani uwedi no utondowazi kulawa kwa Mnungu Tati yetu na Zumbe ywetu Yesu Kilisito.

Wikazi no mhuwi wa Wasesalonike

² Mazuwa yose changamba Mnungu ni vedi, kwa mbuli yenyu kikawakumbukilani umwo kikanda mwo kumlombeza. ³ Kwaviya, chakumbukila hameso ya Mnungu ivo mkulagisa mhuwi wenyu kwa udamanyi, ivo lukunde lwenyu lukuwenk'hani udahi wa kudamanyisa ndima, naivo kawiilo dyetu kwa Zumbe ywetu Yesu Kilisito ivo ditogile. ⁴ Wandugu zetu kimanya kugamba Mnungu awaungani naho kawasagulani mnde want'hu wakwe. ⁵ Kwaviya ulosi wetu we Mbuli Yedi uwo kiwabilikizeni, hawandile wa milosi du, mna nevinda ni kwa

udahi na kwa Muye ywa Mnungu, kikahuwila pele kugamba ulosi uwo nounda ni wa kindedi. Enga ivo mmanyize ivo suwe chekale na nyuwe, nekikala kwa kuwambizani nyuwe. ⁶ Nyuwe nomtimila mliganyizo wetu na mliganyizo wa Zumbe. Hamwenga na kusulumiziwa, muuhokela ulosi uwo kwa kinyemi kulawa kwa Muye ywa Mnungu. ⁷ Nyuwe mnda kint'hu cha kutimilwa kwa wahuwila wose wa Makedonia hamwenga na Akaya. ⁸ Naivo kwa ndima yenyu yedi, Ulosi wa Zumbe hawivike Makedonia na Akaya du, mna mhuwi wenyu kwa Mnungu wenela kosekose. Naivo hakikuunga kulongesa. ⁹ Want'hu awo wasimuila ivo mwakihokelaga umwo chezaga kuwa talamkila, ivo mwalekaga ukuvika mahili haluse mwamvika Mnungu, no kumdanyila ndima Mnungu ywo ugima naho ywe kindedi, ¹⁰ no kumgoja Mwanawe kulawa kwe Mbingu. Uyo Yesu amuuylaga, uyo akikombole na maya ya Mnungu

2

Ndima ya Paulo uko Tesesalonike

¹ Nyuwe wenye wandugu zetu mmanya kugamba, utafi wetu wo kwiza kwetu hawandile wa bule. ² Mmanya ivo kitendigwe na kuhomolwa kudya Filipi umwo chandile kikei kubula kwenyu Tesalonike. Hamwenga na kugamba kwandaga na kuhigigwa kwingi, Mnungu kaitenda kise kogoha mwo kuwabilikizani Mbuli Yedi yakwe. ³ Yadya kikutigiza kwenyu hiyo ya udant'hi hegu wiihi wowose na kudant'hiliza. ⁴ Mna, mazuwa yose chalonga enga ivo Mnungu akuunga kilonge,

Kwaviya kakizumila no kukink'ha ndima yo kubilikiza Mbuli Yedi. Hakikugeza kuwawagila want'hu du mna chaunga kumuwagila Mnungu amanyize kundani kwe mioyo yetu. ⁵ Naho Mnungu niye Muwona ywetu. Kwa ivo mmanyize hachezile kwa milosi ya kwehembeleza, naho hachaungile kupata vint'hu kwa kifiso. ⁶ Hachaungile kwink'higwa ukulu ni want'hu, hegu kulawa kwenyu hegu kwa want'hu watuhu, ⁷ hamwenga na ayo kikanda wegala ulosi wa Kilisito, nekikadaha kuunga chochose kulawa kwenyu. Mna suwe nekinda wajalamu kwenyu, enga ivo mnala akumlela mwanawe. ⁸ Nekiwaungisani, valekaga kiwegailani hiyo Mbuli Yedi ikulawa kwa Mnungu du, mna iviyaiviya no ugima wetu. Kwaviya nyuwe mnda want'hu kikuwaungisani. ⁹ Wandugu zetu, mwakumbukila ivo kidamanye ndima na makunt'ho. Umwo chawegailagani Mbuli Yedi ya Mnungu, chadamanyanga ndima kilo na msi vileke kise kumwink'ha mnt'hu yeyose ndima ya kukilela.

¹⁰ Nyuwe mlonga kiya muwone, naho Mnungu naye kaluona lugendo lwetu kwenyu nyuwe mkuhuwila, nolunda lwedi naho lusuntilwa helwiina kukalalizwa. ¹¹ Mmánya kugamba suwe kimtendela kila yumwenga ywenyu enga ivo tate akuwatendela wanawe. ¹² Vileke kiwageleni ludole na kuwasangalazani, na kuwatigizani vileke mwikale wikazi ukumwelela Mnungu yudya akuwetangani mwingile kwo Useuta na ukulu wakwe.

¹³ Mbuli nt'huhu ikuleka kika mtogola Mnungu

nikugamba, aho chawegailagani Ulosi wa Mnungu, mwautegelezaga na kuuhokela, hiyo enga ulosi wa mnt'hu, mna enga Ulosi wa Mnungu, naho ikindedi nivo wili. Kwaviya Mnungu adamanya ndima mndani mwenyu nyuwe mkuhuwila. ¹⁴ Wandugu zetu, nyuwe zimbuli ziwabwiileni ni enga izia zawabwiilaga amafyo ya wahuwila wa Kilisito kudya Uyahudi, awo want'hu wa Mnungu, mbuli ziwabwiile want'hu wa Yesu Kilisito. Nyuwe nomsulumizwa ni want'hu wa kwenyu enga viya woho wasulumizagwa ni Wayahudi weyawe, ¹⁵ wadya wamkomile Zumbe Yesu na walotezi wa Mnungu, niyo wakisulumiza naswe. Want'hu awo wamwihiya Mnungu naho ni wank'hondo wa want'hu wose! ¹⁶ Nawageza kuki kindila kise kubilikiza Mbuli Yedi ikwigala uyokozi kwa want'hu hi Wayahudi. Nivo wakukintiza wavu wawe wadamanye mazuwa yose. Mna haluse maya ya Mnungu yawagweela.

Paulo aunga kuwatalamkila Wasesalonike kaidi

¹⁷ Wandugu zetu, nekilekana na nyuwe kwa lupisi du, naho nechasana kwa kuleka kukeona du, hiyo mwo moyo, nekiungisa kuwaonani meso kwa meso! ¹⁸ Kwaivo nekifanyanya kuwatalamkilani naho. Naho miye Paulo nehigeza kaidi idi kwiza kwenyu, mna Mwavu kanikindila. ¹⁹ Togoleni, kikeza kukimala hameso ya Zumbe Yesu aho akeza kwiza, taji yo kulagisa uhumi wetu neinde kint'hu chani? Ni nyuwe wenye, nyuwe ni nyuwe dikawiilo dyetu ne kinyemi

chetu. ²⁰ Ikindedi nyuwe mwi nt'hunyo yetu nk'hulu na kimyemi chetu!

3

¹ Aho kize kinde hakikudaha kugendeela kufinyiliza, nekilamula kusigala kudya Asene kikedu, ² nekimtuma kwenyu ndugu ywetu Timoseo, mtumwa miyetu kwa ajili ya Mnungu mwo kubilikiza Mbuli Yedi ya Kilisito kimtuma vileke awageleni nguvu no kuwatendani mtoge mwo mhuwi wenyu, ³ vileke mhuwi wa mnt'hu yeyose use kuuleka mhuwi hamwenga na kunda aho makunt'ho ayo. Nyuwe mmanya kugamba chaungwa kubwiilwa ni makunt'ho. ⁴ Kwaviya umwo chandile hamwenga na nyuwe kuwagambilani kugamba nekisulumizwe, naho nivo yalaile. ⁵ Nivo vilekile hamtuma Timoseo kwenyu. Nehidunduga kugojesa, nehimtuma vileke nnamanye zimbuli zo mhuwi wenyu. Nehyogoha kunda mwavu kawagezani niyo indima yose idya kidamanye yanda hi kint'hu!

⁶ Haluse Timoseo kauya kale, kakigambila izimbuli zo mhuwi wenyu no lukunde lwenyu. Kakigambila kugamba mwakikumbukilisa mazuwa yose, naho mwaungisa kukiona enga naswe kiuungisa kuwaonani. ⁷ Kwaivo wandugu zetu, zimbuli zo mhuwi wenyu zikigela nguvu, mwa makunt'ho na msulumizo yose, ⁸ Kwaivo haluse kiwagima kindedi uneva mkimala mtogile mwe kulunganywa na Zumbe. ⁹ Haluse chadaha kumgamba Mnungu ywetu nivedi kwa ajili yenyu. Chamgamba nivedi kwa kinyemi kinanacho hameso ya kwe kwa nyuwe.

¹⁰ Chagendeela kumlombeza Mnungu kilo na msi kwa mioyo yetu yose, vileke akink'he luneka lwa kwiza kuwaonani meso kwa meso, vileke kiwenk'heni vint'hu vihunguke mwo mhuwi wenyu.

¹¹ Chamlombeza Mnungu mwenye, Tati yetu na Zumbe ywetu Yesu Kilisito, akidamanyile sila yo kwiza uko kwenyu. ¹² Zumbe awatendeni lukude lwenyu lukunde no kugenyela, mkeungise nyuwe kwa nyuwe, naho muwaunge want'hu watuhu, enga ivo kikuwaungisani. ¹³ Naivo mioyo yenyu neitoge, nanywe nomnde hemwiina kulabila hameso ya Mnungu, na Tati yetu, umwo Zumbe Yesu akeza kwiza hamwenga na want'hu wakwe.

4

Wikazi ukumuwigila Mnungu

¹ Hongezela wandugu zangu, mhina kulawa kwetu ivo mkuungwa kwikala vileke mmuwagile Mnungu. Naho nikindedi nivo mkwikala. Naivo chawalombezeni na kuwatigizani kwa zina dya Zumbe Yesu, mdamanye vedi vitendese. ² Kwaviya myamanya yadya nk'hanana kiwenk'hileni kwa udahi wa Zumbe Yesu. ³ Mnungu aunga mnde msuntike naho mkenege kindedi ndedi no uhabwasi. ⁴ Mnt'hu yeyose aungwa amanye kuudaha umwili wakwe mwenye kwa kunda mnt'hu ywa Mnungu na wogofi, ⁵ hiyo kwa kumunk'wamunk'wa kwiihile enga want'hu hewemmanyize Mnungu. ⁶ Ivo, mnt'hu yoyose asekumbalanga hegu kumhujila miyawe mwe mbuli ino. Kiwagambilani kale ayo

no kuwakanya kugamba Zumbe naawasulumize want'hu wakudamanya zimbuli izi. ⁷ Mnungu hakitange kikale wikazi wa uhabwasi, kakitanga kikale mwo usuntwa. ⁸ Naivo elo akubela nk'hanana aya hakumbela mnt'hu, ikindedi ambela Mnungu uyo akuwenk'hani Muye ywakwe.

⁹ Hauhali mtigizo wowose wa kunitenda niwawandikileni mwe mbuli ya lukunde kwa wandugu zenyu wahuwila. Nyuwe wenye mhinyizwa mwikale ni Mnungu ivo mkuungwa kukeunga. ¹⁰ Naho nomnda mkawadamanyila wandugu zenyu wose mwe Makedonia yose. Wandugu chawagambani mdamanye ya kujink'ha ayo. ¹¹ Muungise kwikala wikazi wa kutondowala, kila yumwenga akaule mbuli zakwe mwenye enga viya chawalagizeni. ¹² Kwaivo, nomkeikile nt'hogola yedi kwa wadya hi wahuwila wa Kilisito, naho heviungwe kuwahuwila want'hu watuhu kwa yadya mkuunga.

Imiziile ya Zumbe

¹³ Wandugu zangu, chaungisa mmanye ikindedi mwa wadya wabanike, mnase kwingila kinyulu enga want'hu heweina kawiiolo. ¹⁴ Suwe chahuwila kugamba, Yesu abanikaga niyo auyuka, naho chahuwila kugamba Mnungu naawalete hamwenga na Yesu kwakwe, wose wabanike wakamhuwila.

¹⁵ Yano huwagambilani ni mahinizo ya Zumbe. Suwe awagima kikuunga kisigale umwo Zumbe akeza kwiza naho hekiwalongoele wadya

wabanike kale. ¹⁶ Kwaviya nahalavigwe miko na izwi dya mtumigwa mkulu na izwi dye digunda dya Mnungu, naho Zumbe mwenye naasele kulawa kwe mbingu. Wose wadya wafaga wakamhuwila Mnungu naawauyulwe nk'hongo, ¹⁷ niho suwe nekinde wagima mwo lupisi ulo, nekiduganywe hamwenga mwa mavunde kikamsingila Zumbe mwo ulanga. Niho nekikale na Zumbe mazuwa yose. ¹⁸ Ivo elo, gelaneni ludole nyuwe kwa nyuwe kwa mbuli izi.

5

Keikenilumwe kwa kuuya kwa Zumbe

¹ Wandugu zangu, hikuungwa kuwawandikilani mwe zimbuli ze misimo ne zimbuli za mazuwa aho zimbuli izi zikwiza kulaila. ² Kwaviya nyuwe wenye mmanya vedi kugamba zuwa dya Zumbe nedize haheina kukawiilwa enga mbavi akwiza nekilo. ³ Want'hu hadya nawagambile, kila kint'hu kitondoala, aho naaho ubanangi ukuwezila! Mbuli iyo neilaile aaho enga usungu wa mvele akwingila nyumba, naho want'hu hawadahe kunyilika. ⁴ Mna nyuwe wandugu zangu, hammuli mwo lwiza, naho dizuwa dise kuwetukizani enga mbavi. ⁵ Nyuwe nyose ni want'hu wo ung'azi naho want'hu wo nomsi. Suwe hiyo want'hu wa kilo na wo lwiza. ⁶ Elo, kisekugona nt'hongo enga want'hu watuhu, chaungwa kinde meso na kuidaha mioyo yetu. ⁷ Wakugona wagona nekilo, naho wakozi wakolwa nekilo. ⁸ Mna suwe ni want'hu wa nomsi naho chaungwa kidahe imioyo naho kivale mhuwi na lukunde enga valo

dya chuma dya kukeamila mwe kifua, na kawiiilo dyetu dya kuyokolwa dinde enga nk'hofia ya ya kukeamila. ⁹ Kwaviya Mnungu hakisagule vileke kusulumizwa na maya yakwe, mna mpate kuyokolwa kwombokela kwa Zumbe ywetu Yesu Kilisito, ¹⁰ yudya abanike kwajili yetu, vileke kikale hamwenga naye aho akeza kwiza, kikanda wagima hegu kikanda kibanika. ¹¹ Ivo duganeni, naho mwambizane nyuwe kwa nyuwe enga ivo mkudamanya ivi haluse.

Paulo akomeleza kwa sigilizi

¹² Wandugu zangu, chawalombezani muwategeleze vilongozi wenyu, wadya wakuwalongozani na kuwahiniza mwo wikazi wa mhuwi mwa Kilisito. ¹³ Muwategeleze na kuwaungisa kwa ndima wakudamanya. Mnde na utondowazi nyuwe kwa nyuwe.

¹⁴ Wandugu zangu nawatigizani muwakanye want'hu wasokezi, muwagele moyo hewe kudaha naho muwambize hewena kint'hu, naho mfinyilize kwa want'hu wose. ¹⁵ Kauleni mnt'hu yoyose asekumliha mnt'hu yaihile kwa yaihile, mna zunguleni kutendelana ayedi mazuwa yose kuwadamanyila yedi want'hu wose.

¹⁶ Mnde na kinyemi mazuwa yose, ¹⁷ vikeni Mnungu haheina kusokela, ¹⁸ naho mtogoleni Mnungu kwa mbuli zose, kwaviya ayo nayo akuunga Mnungu mwo kulunganywa kwenyu na Yesu Kilisito.

¹⁹ Msekuhiga ndima za Muye ywa Mnungu.

²⁰ Msekuubela ulosi ukulawa kwa Mnungu.

²¹ Mna himeni kila kint'hu naho tozeseni yadya ayedi ²² ikaleni hale no wiihi wose.

²³ Mnungu mwenye akukink'ha kutondowala awakukizeni, kwa sila zose na kuwamilani moyo wenyu na unt'hu wenyu ne mili yenyu, msekunda na masa umwo Zumbe ywetu Yesu Kilisito akeza kwiza naho. ²⁴ Yudya akuwetangani nyuwe naatende ivo Kwaviya yehe mhuwilwa.

²⁵ Wandugu zangu, kilombezeleni naswe.

²⁶ Walamseni wandugu wose kwa lukunde.

²⁷ Nawatigiza kwa udahi wa Zumbe, muwasomele wandugu wose ibaluwa ino.

²⁸ Uwedi wa Zumbe ywetu Yesu Kilisito unde na nyuwe.

Ndagano mp'ya kwa wantu wose
The New Testament in the Nguu language of Tanzania
copyright © 2014 The Word for the World and Pioneer Bible Translators

Language: Nguu

Translation by: Pioneer Bible Translators

Contributor: The Word For The World

Zigua & The New Testament in Nguu

This translation, published by The Word for the World Bible Translators and Pioneer Bible Translators, was published in 2014.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact The Word for the World Bible Translators at www.twftw.org.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2018-02-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

6307d7de-b501-5b20-8c25-739674dbccac